B'Anansi keert terug naar de eenentachtigste afslag

Ismene Krishnadath

bron
Ismene Krishnadath, *B'Anansi keert terug naar de eenentachtigste afslag*. Met illustraties van Gerold Slijngard. Cultureel Centrum Suriname, Paramaribo 1997

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/kris001anan01_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de gebruiksvoorwaarden.

dbnl digitale bibliotheek voor de Nederlandse letteren

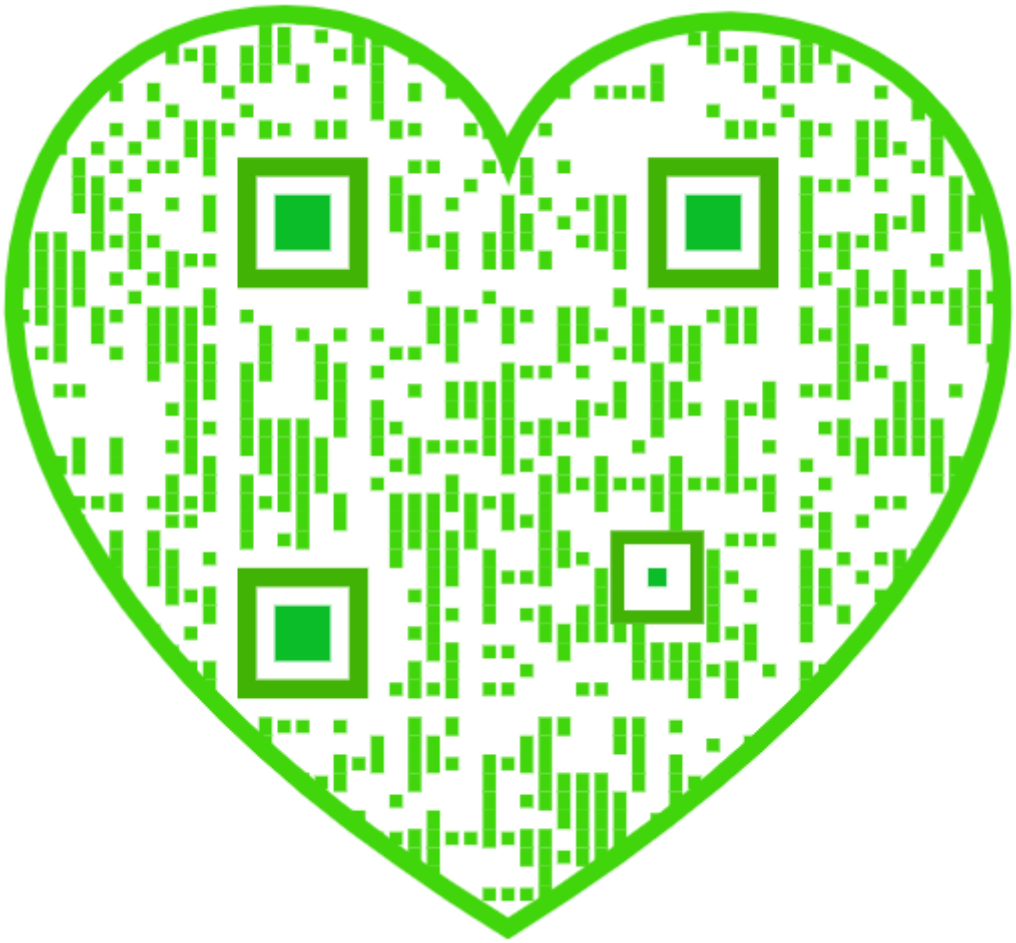

Vlucht naar de maan

Het is nacht. Het maanlicht schijnt door het open venster in de éénkamerwoning van de familie Anansi. Op de grond liggen zes spinnenkinderen in diepe rust. Makuba, hun moeder, ligt met een zevende kind op bed. Ze snurkt zachtjes en haar buik gaat op en neer op de maat van haar ademhaling.

B'Anansi, de vader van de spinnetjes, kan de slaap niet vatten. Hij zit op een bank in het midden van de kamer. In zijn hand heeft hij een brief. Voor de zoveelste maal glijden zijn ogen over de regels.

'Lieve Anansi,' leest hij.

'Eindelijk vind ik dan een kans om wat van me te laten horen. Baas Krelis gaat morgen voor zijn werk naar Apoera. Hij komt langs de 81ste afslag en hij heeft me beloofd deze brief voor jou, daar af te geven. Hoe gaat het met jullie? Is jullie nieuwe huisje al een beetje ingericht? Met mij is tot zover alles goed baya*, met Gods wil, maar ik weet niet wat gaat gebeuren met de wereld. Lieve broer, ik heb gehoord dat er een grote wereldoorlog gaat komen. Echt waar, de televisie heeft het zelf gezegd. Ik ben zo bang hoor, broer. Let goed op jezelf, Makuba en de kinderen.

Veel liefs van je zus Nanza.'

*Woordenlijst

Elke keer als B'Anansi de brief leest, krijgt hij kippenvel. Alle haren op zijn armen en benen gaan recht overeind staan. Hij is bang. Doodsbang!

De familie Anansi woont pas een paar maanden aan de 81ste afslag. Het dorpje aan de Cotticarivier, waar ze vroeger woonden, is totaal vernietigd. Twee oorlogvoerende groepen hebben het met de grond gelijkgemaakt. De familie Anansi kon ternauwernood ontsnappen aan de bombardementen. Kleine Ukkepuk had een granaatscherf in zijn been gekregen. Op hun vlucht door de bossen moesten ze hem om de beurt op de rug dragen. Oorlog over de hele wereld. Wat verschrikkelijk! Dan zijn

ze ook hier, aan de 81ste afslag niet meer veilig. Waar moeten ze naar toe?

B'Anansi trekt een haar uit zijn hoofd. En nog één en nog één en nog één ... Tenslotte ligt er een heel bosje haren op de tafel en is er een kaal plekje op B'Anansi's hoofd, maar een oplossing heeft hij nog niet gevonden. Hij staat op en loopt naar het raam.

De maan lacht hem toe.

'Ja, ja,' mompelt B'Anansi, 'jij kan mooi lachen. Jij zit lekker ver van de aarde af.'

Plotseling knijpt B'Anansi zijn ogen samen.

'Wacht even.'

Hij legt zijn vinger op de kale plek op zijn hoofd en drukt erop. 'Daar gaat me een licht op. De aarde is niet veilig. De maan is ver van de aarde. De familie Anansi wil veiligheid. Dat betekent dat de familie Anansi naar de maan moet. Ja, ja, zo simpel als één en één is twee. Dat had zelfs Ukkepuk kunnen bedenken.'

Dan, alsof hij is gestoken door een kawfrei, begint B'Anansi te gillen: 'Makuba! Kinderen! Opstaan! We moeten weg!'

Hij maakt zoveel kabaal dat in een mum van tijd iedereen op de been is.

'We gaan naar de maan,' roept B'Anansi.

Angstig kijken Makuba en de kinderen om zich heen. Zouden ze weer gebombardeerd worden?

'Nee, nee,' zegt B'Anansi geruststellend. 'We gaan naar de echte maan. Naar die daar.'

Hij wijst uit het raam.

'Wat gaan we daar doen?' vraagt Fientjolis verbaasd. B'Anansi zwaait met de brief. 'We moeten vluchten. Binnenkort is de hele wereld een slagveld. De enige plek waar we rustig kunnen leven, is de maan. Makuba, pak al ons eten in.'

Makuba loopt naar de vliegenkast, maar halverwege bedenkt ze zich. Ze draait haar hoofd een beetje schuin en met een frons tussen haar wenkbrauwen vraagt ze aan B'Anansi: 'Ik wil best gaan, maar kan je ons ook vertellen hoe we daar moeten komen?'

Zeven paar nieuwsgierige kinderogen zijn op B'Anansi gericht. Wat zou Pa nu weer hebben bedacht.

B'Anansi lacht zelfverzekerd.

'Hebben jullie dat oude kanon niet zien staan toen we hier naar toe kwamen. Je weet wel, op die open plek waar die wilde cassaves groeien. Het moet achtergelaten zijn door een of andere gevechtsgroep.'

De kinderen knikken. Ze kunnen het zich wel herinneren. 'Nou,' zegt B'Anansi triomfantelijk, 'met dat kanon zullen we onszelf naar de maan schieten.'

Even later haast de familie Anansi zich naar het kanon. 'Vlug, vlug,' roept B'Anansi.

Zodra het dag wordt, is de maan verdwenen en dan kunnen ze hun vlucht wel vergeten.

Ismene Krishnadath, ***B'Anansi keert terug naar de eenentachtigste afslag***

Het kanon staat nog steeds op de plek waar ze het het laatst hebben gezien. B'Anansi richt de loop ervan naar boven. Ze klimmen er één voor één in. Eerst de kinderen, dan Makuba en tenslotte hijzelf. Met zijn allen passen ze precies in de opening.

B'Anansi hangt over de rand van de loop. Hij strijkt een lucifer af en steekt de lont aan.

Samen tellen ze af: 'Tien, negen, acht, zeven, zes, vijf, vier, drie, twee, één ...'

BOEM!

Met een enorme vaart vliegen ze de ruimte in. Ze razen voorbij sterren, satellieten en meteoren. De maan wordt groter en groter. Zijn glimlach verdwijnt. In plaats daarvan zien ze bergketens, afgewisseld door enorme vlakten, waarin her en der kraters zijn geslagen. Die kraters zijn veroorzaakt door meteoorstenen die overal op het maanoppervlak verspreid liggen. Hun vaart neemt af naarmate ze dichter bij de maan komen. Tenslotte landen ze zachtjes in het maanzand.

Ze kijken nieuwsgierig om zich heen. Ukkepuk rent naar de rand van een krater. Hij kijkt of er iets in zit.

'Pas op,' roept Makuba, 'straks val je erin.' Ze pakt zijn arm vast.

De krater is zeker drie meter diep. De anderen komen nu ook bij de rand van de krater staan.

'Ik klim erin,' doet Fientjolis stoer.

'Goedemorgen samen.'

Geschrokken draaien ze zich om.

Een maanspin, denkt B'Anansi.

Het vreemde wezen dat hen heeft aangesproken, heeft - net als zij - vier armen en vier benen, maar zijn huid is groen en glad. De Anansi's zijn zwart en, als echte bosspinnen, flink behaard.

Toch boezemt de maanspin B'Anansi geen angst in. Op zijn bolronde gezicht ligt een vriendelijke glimlach die loopt van oor tot oor.

B'Anansi stapt naar voren. 'Ik ben B'Anansi,' zegt hij. 'Aangenaam.' Enthousiast schudt hij de hand van de maanspin. Dan wijst hij naar de anderen. 'Dit is Makuba en dat zijn Anansi Junior, Prodomientje*, Fientjolis, Sjaki, Jasmijntje, Toetje en Ukkepuk. Is er nog plaats voor ons op de maan?'

*Woordenlijst

De maanspin kijkt het kringetje rond. Dan knikt hij langzaam. 'Plaats is er meer dan genoeg,' zegt hij. 'Ik woon hier alleen. Af en toe komen er wel eens bezoekers van andere planeten, maar ze blijven nooit lang.'

Nieuwsgierig kijkt hij B'Anansi aan. 'Zijn jullie van plan om lang te blijven?'

'Jazeker,' antwoordt B'Anansi. 'De aarde is levensgevaarlijk geworden.'

De maanspin knikt weer langzaam. 'Nou, welkom dan. Mijn naam is Moenna. Ik ben de wachter van de maan. Maken jullie je maar thuis.'

Hij wil weglopen, maar Makuba roept hem terug. 'Meneer, misschien kunt u ons hier wegwijs maken. Ziet u,

ik heb alleen maar een restje heri heri* kunnen meenemen. Wat moeten we eten als dat op is.’

*Woordenlijst

‘O,’ antwoordt de maanspin, ‘eten is geen probleem op de maan. Kijkt U maar goed om U heen. Overal zult U poreuze stenen zien liggen met een groene kleur. Die stenen kunt u eten. Dat is maanbrood. Het smaakt uitstekend.’

Fientjolis raapt een van de groene stenen op en neemt er een hap van. ‘Lekker,’ zegt hij en tevreden gaat hij op de grond zitten kauwen.

Nu komt Prodomientje naar voren.

‘Meneer Moenna, zou u zo vriendelijk willen zijn om me te wijzen waar ik me kan opfrissen.’

Moenna glimlacht. ‘Er is geen water op de maan, maar maak je niet ongerust. Op de maan zal je je niet vies maken. Alles is hier schoon en helder.’

Hij kijkt de kring rond. ‘Heeft iemand nog wat te vragen?’

De Anansi's schudden van nee.

‘Nou dan ga ik maar. Als jullie me nodig hebben, roepen jullie me maar.’

Als Moenna weg is, spreidt B'Anansi zijn armen uit.

‘Famiri,’ roept hij, ‘hier heb ik nou altijd van gedroomd. We zijn hier niet alleen veilig, maar het is ook afgelopen met dat gehossel voor eten. Alles ligt hier voor het grijpen.’

‘Hiep, hiep, hiep...,’ roept Makuba.

‘Hoera!’ vallen de anderen in en samen dansen ze in het rond.

Drie weken lang doen de Anansi's niets anders dan slapen, eten en een beetje tori praten. Zelfs Fientjolis wordt een beetje dikker.

Maar dan begint B'Anansi zich te vervelen.

Hoe zouden de spinnen op aarde het maken, denkt hij. Alsof zij zijn gedachten heeft geraden, hoort hij Makuba vragen: ‘Is Zus Nanza vandaag niet jarig?’

Niemand geeft antwoord op haar vraag.

‘Ik heb zin in een feestje,’ zegt Prodomientje.

‘Mooi feest zal dat worden,’ moppert Anansi Junior.

‘Zonder drinken en met alleen maanbrood te eten.

Bovendien, wie moeten we uitnodigen? Ik heb geen zin om de hele avond met jou te dansen.’

‘En ik helemaal niet met jou,’ bijt Prodomientje van zich af.

‘Jij gaat altijd uit de maat en je schreeuwt zo hard mee met de muziek dat ik er doof van wordt. Nee, geen enkele dame zou met jou willen dansen.’

‘Ach, ga op het dak zitten met je damesgezicht,’ snauwt Anansi Junior en boos gaat hij op de rand van een krater zitten.

‘Ma,’ klaagt Sjaki, ‘weet je zeker dat er geen pindasoep op de maan is?’

Makuba zucht. ‘Tot nu toe heb ik niets anders gezien dan maanbrood.’

Ismene Krishnadath, ***B'Anansi keert terug naar de eenentachtigste afslag***

‘Pa,’ piept Ukkepuk, ‘ik vind het niet leuk op de maan. Wanneer gaan we weer naar huis?’

B'Anansi strijkt eens door zijn kroeze haardos. Wat moet hij nu beginnen? Dan ziet hij Moenna in de verte aankomen. ‘Laten we Moenna vragen of er hier nog iets te beleven valt.’

‘Die groene griezel’ fluistert Jasmijntje onbeleefd tegen Toetje. Moenna doet alsof hij het niet heeft gehoord. Hij groet de meisjes vriendelijk.

‘Hoe gaat het met de dames?’

‘Het is zo saai,’ klaagt Prodomientje.

Plotseling geeft Fientjolis, die al die tijd niets heeft gezegd, een gil. Hij wijst naar de voet van Prodomientje. Tot de enkel is haar voet groen, zo groen als de huid van de maanspin. Nu gilt Anansi Junior ook. Hij heeft een groene vlek op zijn buik. Sjaki, die flink wat maanbroden heeft gegeten, heeft er zelfs twee.

‘Wat gebeurt er?’ vraagt B'Anansi aan de maanspin.

Deze glimlacht geruststellend. ‘Niets aan de hand. Jullie passen je aan aan het leven op de maan. Binnenkort zijn jullie echte maanspinnen.’

Prodomientje kijkt vol afschuw naar haar voet.

‘Ik wil helemaal geen maanspin worden,’ huilt ze. ‘Als ik er zo uitzie, zal niemand met me willen trouwen.’

‘Ach,’ troost de maanspin haar, ‘er is niemand hier met wie je kan trouwen. Behalve, misschien...’ Hij draait verleidelijk met de ogen, ‘... met mij.’

Prodomientje begint nog harder te huilen en Makuba trekt haar beschermend tegen zich aan.

B'Anansi schudt zijn hoofd.

‘Ik denk niet dat ze het een goed idee vindt,’ zegt hij tegen de maanspin, ‘en eerlijk gezegd, blijf ik ook liever zwart.’

De mondhoeken van de maanspin vallen naar beneden. ‘Willen jullie niet op de maan blijven,’ vraagt hij teleurgesteld.

‘Nee,’ gillen de Anansi's in koor. En ‘Nee,’ gilt Prodomientje nog eens luid.

‘Maar daar beneden is het gevaarlijk,’ probeert Moenna ze nog tot andere gedachten te brengen.

Even is het stil.

Dan schiet Anansi Junior fel uit. ‘We hebben recht op een plaatsje op aarde. Daar zijn we geboren en daar liggen onze navelstrengen begraven. We moeten terug en als het aan mij ligt, krijgt niemand ons meer weg.’

Met open mond kijkt B'Anansi naar zijn zoon. Wat is die jongen flink geworden.

De maanspin zucht luid. ‘Kom dan maar mee,’ zegt hij tegen de Anansi's.

Hij sjokt weg en de familie Anansi loopt een beetje beteuterd achter hem aan.

‘Wat zielig hè,’ fluistert Makuba tegen B'Anansi. Deze haalt zijn schouders op.

‘Wil jij soms hier blijven?’

Ismene Krishnadath, ***B'Anansi keert terug naar de eenentachtigste afslag***

De maanspin brengt ze naar de rand van een afgrond.

Hij wijst naar het donkere gat, dat in de diepte gaapt. Ukkepuk begint te huilen. Hij klemt zich vast aan Makuba. ‘Wat wil die engerd? Ik vertrouw het niet,’ fluistert Toetje nu tegen Prodomientje.

De hele familie doet voorzichtig een paar stappen terug. Moenna merkt het niet. Hij staart nog steeds in de afgrond. Treurig mompelt hij in zichzelf: ‘Waarom wil er nou nooit iemand bij me blijven?’

Als hij opkijkt, ziet hij dat de familie een eindje van hem af is gaan staan.

‘Hé, wat is er nou?’ roept hij. ‘Daar beneden ligt de aarde. Jullie willen toch terug.’

‘Ja,’ zegt B'Anansi, ‘maar wel levend graag.’

‘Kom nou.’ Moenna glimlacht weer van oor tot oor.

‘Als ik me niet vergis, kunnen jullie draden weven.’ B'Anansi knikt. Hij haalt een spinnendraad onder zijn hemd vandaan. Wat dom van hem. Het leven op de maan heeft zelfs zijn intelligentie aangetast. Op de aarde had hij dit zeker zelf bedacht. De maanspin maakt een uiteinde van het kleverige touw vast aan een uitstekende rotspunt. Het andere uiteinde geeft hij aan B'Anansi.

‘Je moet straks over de rand van de afgrond springen en net zo lang spinnen tot je weer bij de aarde bent. De anderen kunnen achter je aan glijden,’ zegt hij.

‘Vaarwel.’ Hij geeft B'Anansi een hand.

Tegen Makuba zegt hij: ‘U hoeft geen medelijden met mij te hebben, mevrouw. Als ik zie wat er op de aarde gebeurt, dan blijf ik liever hier. Soms voel ik me wel eens alleen, maar uiteindelijk houd ik toch van mijn rust.’ Ukkepuk krijgt een kneepje in zijn wang en de jongens geeft hij een hand.

Tegen de meisjes zegt hij: ‘Ik vind het jammer dat jullie me zo griezelig vinden, maar om toch een goede herinnering aan me te hebben wil ik jullie wat geven.’

Hij haalt drie ronde witte steentjes tevoorschijn. De steentjes geven een zacht wit licht af en als je goed kijkt zie je ze glimlachen. Verlegen pakken de meisjes de steentjes aan en stamelen een bedankje.

‘Iedereen klaar,’ roept B'Anansi.

‘Daar gaan we dan.’ Hij springt in de diepte. Makuba volgt hem, dan Ukkepuk, dan de meisjes. Fientjolis, Sjaki en Anansi Junior sluiten de rij. De familie Anansi gaat terug naar de aarde.

Diklip de hebzuchtige piren

De spinnendraad, waar de familie Anansi aan hangt, wordt langer en langer en weldra komt de aarde in zicht. Langzaam wentelt zij om haar eigen as.

Als hij een grote groene vlek ziet, spint B'Anansi haastig verder. Dat groen, dat is het oerwoud van Zuid-Amerika natuurlijk. Als ze verder zakken, merken ze ook de rivieren op, die als bruine linten tussen de boomtoppen voortkronkelen.

'Kijk, daar heb je de Surinamerivier,' roept Sjaki.

'Nee man, dat is de Corantijn,' verbetert Fientjolis hem. Jasmijntje buigt zich voorover om de rivier beter te kunnen zien. Maar als ze dat doet, valt haar maansteen uit de zak van haar bloes.

'Mijn steen!' Ze probeert hem nog vast te grijpen, maar de steen glipt tussen haar vingers door. Hij stuit met een

‘tok’ op het hoofd van B'Anansi en verdwijnt nog geen halve minuut later met een ‘ploep’ in de Corantijn.

De kleine ‘tok’ en ‘ploep’ worden gevolgd door een ‘boem’ en ‘plons’! Jasmijntje gaat de steen achterna.

Ontsteld kijken de anderen naar de kringen op het water waar Jasmijntje naar onder is gegaan.

‘Jasmijntje,’ gilt Makuba en het volgende moment laat ook zij het spinnenkoord los.

Plons! Makuba verdwijnt in de diepte.

B'Anansi kijkt naar boven. ‘Allemaal loslaten,’ roept hij. Plons! Plons! Plons! Plons! Plons! Plons! Plons!

De hele familie Anansi is weer terug op aarde, maar ze hebben echt geen vaste grond onder de voeten. De woelige stroom van de Corantijnrivier sleurt ze mee.

Ze draaien ondersteboven en slingeren van links naar rechts in het donkere water. ‘Swoesh’ en ‘swash’ en ‘bonk’ en ‘plets’ gaat het, door stroomversnellingen en draaikolken, langs glibberige stenen en zwieperige waterplanten.

Wanneer ze eindelijk versuft worden neergesmeten op een mosveldje, weet niemand meer hoe lang ze in het water zijn.

Anansi Junior tilt voorzichtig een arm op. Gelukkig, al zijn botten zijn nog heel. Dan draait hij zijn hoofd rond op zijn nek. Er klopt iets niet. ‘Wat straalt zo?’ mompelt hij.

‘Mijn maansteen,’ gilt Jasmijntje. Ze springt op en snelt naar het midden van het veld waar een heldere, witte gloed vandaan komt.

Maar net, wanneer ze de steen wil oprapen, duikt er een zilvergrijze piren tussen haar benen door, die hem met zijn vin weggrist. ‘Die is van mij,’ zegt hij met een gemeen lachje op zijn dikke lippen.

‘Nietwaar,’ schreeuwt Jasmijntje boos.

De vis laat zijn tanden zien. Angstaanjagend glinsteren de witte, vlijmscherpe driehoeken tussen de roze vissenlippen.

Geschrokken doet ze een stap terug.

‘Zei je wat,’ vraagt de vis smalend.

Jasmijntje slikt dapper. ‘Die steen is van mij. Ik heb hem gehad van de maanspin.’

‘Wat een onzin,’ zegt de vis. ‘Ik zag hem hier gewoon liggen in het mos.’

‘Het is echt waar!’ Prodomientje is naast Jasmijn komen staan. ‘Toetje en ik hebben er ook één gehad.’

‘Oja,’ vraagt de vis geïnteresseerd. ‘Laat eens zien.’

Aarzelend halen Toetje en Prodomientje hun maansteentjes tevoorschijn. De vis zwemt dichterbij. Zijn bolle ogen glinsteren hebzuchtig. Dan snuift hij.

‘Dat bewijst nog niets. En deze...,’ hij laat de maansteen van Jasmijntje in zijn zak glijden, ‘... blijft van mij.’

Hij blaast zijn wangzakken op.

Ismene Krishnadath, ***B'Anansi keert terug naar de eenentachtigste afslag***

‘Wat doen jullie eigenlijk hier? Dit is het rijk van de pirens. Spinnen horen hier niet thuis.’

‘We zijn hier heus niet voor ons plezier,’ zegt Makuba nors. ‘We moeten naar de 81ste afslag. Misschien kunt u ons de weg wijzen, meneer Diklip.’

‘De 81ste afslag? Nooit van gehoord,’ zegt de piren.

‘Het is in de buurt van Apoera,’ helpt Fientjolis hem.

‘Oo daar, ja... de weg daarnaartoe ken ik wel.’

Makuba zucht. ‘Gelukkig, want ik wil nu eindelijk wel naar huis.’

De vis heeft zijn ogen half toegeknepen en kijkt haar sluw aan. ‘Het gaat natuurlijk wel wat kosten. Mijn tijd en kennis geef ik echt niet voor niets weg.’

‘Gierig beest,’ knarsetandt Jasmijntje.

‘We hebben helemaal geen geld,’ sputtert B'Anansi.

‘O nee? Nou, om jullie te helpen, wil ik ook wel genoegen nemen met die twee maansteentjes,’ zegt Diklip poeslief.

‘Gemene afperser!’ Sjaki trilt van woede. Hij wil op de piren afstormen, maar als die zijn tanden laat zien, grijpt Prodomientje hem bij de armen. ‘Laat hem maar.’ Ze haalt haar maansteen tevoorschijn en legt hem in de uitgestoken vin van de piren. ‘Ik wil naar huis,’ zegt ze terneergeslagen.

Diklip heeft nog steeds zijn vin uitgestoken. ‘Die andere ook,’ zegt hij inhalig.

Met tegenzin haalt Toetje haar maansteen tevoorschijn. Aarzelend kijkt ze naar Makuba, maar als deze knikt, geeft ze de maansteen aan de piren.

‘Mooi,’ zegt hij. ‘Komen jullie maar mee.’

Aan de rand van het mosplein hangt er een dik gordijn van waterplanten. De vis schuift het gordijn opzij en wenkt de Anansi's hem te volgen. Achter het gordijn is de rivierbodem bezaaid met enorme rotsblokken, waartussen woeste waterplanten groeien. Hijgend en struikelend zwoegen de spinnen achter de piren aan, die zelf handig tussen de rotsblokken doorzwemt.

‘Mijn tijd is kostbaar,’ snauwt hij als Makuba hem vraagt of het niet wat langzamer kan omdat Ukkepuk achterblijft.

Zonder wat te zeggen, hijst B'Anansi Ukkepuk op zijn rug en met een verbeten gezicht volgt hij de vis.

Na een uur lopen wordt het landschap vlakker en de bodem zanderiger.

‘Hier is de Apoerakreek,’ zegt de piren. ‘Als je naar de kant zwemt, kom je op het bospad dat naar Apoera gaat.’ Hij neemt niet eens de moeite om te groeten, maar maakt direkt rechtsomkeer.

B'Anansi zwemt naar boven. De kreek is aan de rand bedekt met waterlelieplanten. Hun dikke, drijvende bladeren zijn stevig genoeg om op te staan. B'Anansi laat Ukkepuk van zijn rug glijden.

Samen kijken zij toe hoe de anderen één voor één tussen het groen opduiken.

‘Eindelijk zon! Heerlijk,’ roept Fientjolis en hij laat zich languit op een blad vallen.

De anderen volgen zijn voorbeeld. Als B'Anansi de warme zonnestralen op zijn gezicht voelt, sluit hij de ogen. Weldra is hij in slaap. Zijn zachte gesnurk werkt aanstekelijk. De één na de ander vertrekken ze naar dromenland.

Alleen Jasmijntje kan de slaap niet vatten. Wat haat ze die hebzuchtige piren. Haar mooie maansteen zit nu zomaar in de zakken van dat glibberige beest. Als de anderen niet zo graag naar huis hadden gewild, was ze achter de piren aangegaan.

Haar ogen glijden over de slapende gezichten. Dan neemt ze een besluit. De anderen redden zich wel verder. Zij gaat terug. Ze zal die Diklip wel eens een lesje leren. Zachtjes laat ze zich in het water zakken. Nog even hoort ze het gesnurk van haar vader; dan bevindt ze zich weer in het rijk van de pirens.

Haar boosheid laat haar flink doorstappen en weldra is ze terug bij het plantengordijn. Voorzichtig nu, ze hoort vissen daar. Zachtjes schuift ze een paar takjes opzij. San! Wat een geluk! Daar heb je die Diklip, met nog twee pirens. Ze knikkeren. In het mos liggen drie hopen knikkers. En kijk eens! In de middelste hoop glinstert het wit van een maansteen.

Ismene Krishnadath, ***B'Anansi keert terug naar de eenentachtigste afslag***

Om de beurt gooit een vis een knikker voor zich uit, die de anderen moeten proberen te raken. Wie het lukt, mag de knikker houden.

Diklip is aan de winnende hand. In zijn vin heeft hij een maansteen. Daarmee lukt het hem elke keer weer de opgegooide knikker te raken. Hij is in zijn sas. Steeds

wanneer de maansteen tegen een knikker aanketst, lacht hij luid.

Eén van de pirens gooit een koraalrode knikker op.

‘Ha, ha, die wordt van mij,’ roept Diklip.

De hebberd, denkt Jasmijntje.

Diklip gooit op en... Kets! De maansteen slaat tegen de rode knikker aan. Maar wat gebeurt er dan? Beide rollen onder het gordijn door tot vlak voor de voeten van Jasmijntje.

Zonder verder na te denken, grist Jasmijn de maansteen weg. Vlug, vlug, achter dat grote rotsblok. Ze moet zich verschuilen.

Net op tijd, want de pirens komen nu achter het gordijn naar hun knikkers zoeken. Zes visseogen speuren tussen de keien op de rivierbodem. Diklip keert een paar stenen om. Misschien zijn de knikkers eronder gerold.

‘Daar, daar heb je die rode,’ wijst één van zijn makkers. Diklip duikt er op af en stopt hem in zijn zak. Nu de witte nog.

Jasmijntje drukt zich met haar rug zo plat mogelijk tegen de rots aan. Haar hand glijdt over het gladde oppervlak. Dan voelt ze een klein holletje. Zachtjes laat ze de maansteen erin vallen.

Diklip is nu gevaarlijk dichtbij. Ze hoort hem snuiven. ‘Waar is dat stom ding nou?’ Doodsbenauwd houdt ze haar adem in.

‘Zó ver kan die knikker nooit zijn gerold,’ zegt een piren. ‘Laten we teruggaan. Het wordt al donker.

Die knikker vind je nooit meer terug tussen al die keien,’ zegt een andere piren.

Jasmijntje slaakt een zucht van opluchting.

Arme Jasmijn! Als haar adem ontsnapt, borrelen er grote luchtbellen naar boven; duidelijk zichtbaar voor Diklip en zijn twee makkers. Ze wenken elkaar. Diklip legt een vin op zijn lippen en met een andere vin gebaart hij zijn kameraden om rechts om de rots te zwemmen. Hijzelf gaat stilletjes linksom.

‘Help,’ schreeuwt Jasmijntje als ze de drie pirens op zich ziet afkomen. Alle drie hebben ze hun lippen opgetrokken zodat hun scherpe tanden te zien zijn.

‘Help,’ schreeuwt Jasmijntje weer. Dan laat ze de rots los. Ze duikt onder Diklip door en rent naar het plantengordijn. Ze laat de slingerplanten in het gezicht van de pirens zwiepen. Even zijn ze van de wijs gebracht, maar dan zetten ze de achtervolging in.

Met grote sprongen rent Jasmijn over het mosveld, maar ach, in het water zijn vissen veel sneller dan kleine spinnenmeisjes.

Tjap! De ene piren sluit zijn kaken over haar rechterbovenarm.

Tjap! De andere piren sluit zijn kaken om haar linkerbovenarm.

Ze laten Jasmijntje tussen zich in bengelen.

‘Zo,’ zegt Diklip, ‘nu ga jij ons netjes vertellen waar die maansteen is gebleven.’

Als B'Anansi zijn ogen opent, gaat de zon net onder. Het is frisjes in de schaduw van de grote oerwoudreuzen die over de Apoerakreek hangen.

B'Anansi huivert. Dan pakt hij Makuba's anyisa op, die over haar ogen is geschoven en blaast zachtjes in haar gezicht. ‘Kom op, we moeten een beter plaatsje zoeken om de nacht door te brengen.’

Samen schudden ze de kinderen wakker. Luidruchtig rekken ze zich uit. Wat hebben ze lekker geslapen.

‘Pa,’ piept Ukkepuk, ‘waar is Jasmijntje? Ze lag hier naast mij.’

De spinnen kijken om zich heen. Nee, Jasmijntje is er niet. B'Anansi telt de neuzen: ‘Een, twee, drie, vier, vijf, zes, zeven, acht...’

Nee, Jasmijntje is er niet.

‘Weet je wat ik denk?’ vraagt Fientjolis.

Anansi Junior knikt.

‘Jij denkt dat ze haar maansteen is gaan zoeken.’

Nu knikt Sjaki ook. ‘Ze was ontzettend kwaad op die Diklip.’

Makuba heft haar handen op. ‘Ay mi masra, dit kind bezorgt een spin ook grijze haren.’

Prodomientje grinnikt. ‘Net iets voor Jasmijntje.’

‘Wat doen we nu?’ vraagt Anansi Junior.

‘We moeten achter haar aan,’ zegt Sjaak. De anderen knikken. Je weet maar nooit in welk gevaar Jasmijntje zich heeft begeven.

Eén voor één laten ze zich in het koude water zakken. Ook in de rivier is het schemerig geworden. De grote rotsblokken en de woeste waterplanten vormen dreigende zwarte schaduwen in het water. Zo goed en zo kwaad als het kan, haast de familie Anansi zich voort over de gladde keien.

Het wordt snel donkerder en ze kunnen de rotsblokken nog maar nauwelijks in het water onderscheiden als ze plotseling een lichtstraaltje zien.

Het is maar een klein wit streepje, maar toch valt het onmiddellijk op in het duister. Nieuwsgierig gaan ze erop af. Het komt uit een rotsblok.

‘Het is een maansteen,’ fluistert B'Anansi. Met zijn vinger wipt hij de steen uit het holletje. Het licht van de maansteen beschijnt de spinnengezichtjes.

‘Wat doet die maansteen hier?’ vraagt Makuba, eveneens fluisterend.

Niemand geeft antwoord. Ze kijken allemaal naar de lichtgevende steen. Het is geheimzinnig stil. B'Anansi krijgt er kippenvel van en hij merkt dat ook bij de anderen de haren overeind gaan staan.

Plotseling ... een gil!

‘Help!’

Wat was dat?

Nog een keer. ‘Help!’

‘Dat is Jasmijntje.’ Toetjes ogen worden groot van ontzetting. ‘Ze is in gevaar.’

B'Anansi sluipt in de richting van het geluid. De anderen gaan op hun tenen achter hem aan. Als B'Anansi natte

blaadjes tegen zijn gezicht voelt, weet hij dat hij bij het plantengordijn is aangekomen. Hij wenkt de anderen om niet verder te gaan, maar stilletjes tussen de blaadjes door te piepen. Wat ze dan zien, doet ze de schrik om het hart slaan.

Jasmijntje bengelt tussen twee pirens in. Hun vervaarlijke tanden, waarmee ze de armen van Jasmijntje omklemmen, glinsteren in het flauwe licht dat twee maanstenen op het mosveld verspreiden. Verlamd van afschuw staren de spinnen naar het schouwspel op het mosveld.

Alleen B'Anansi's hersenen werken als van een bezetene. Hoe kan hij Jasmijntje redden?

Dan knijpt hij Makuba in de arm. ‘Vooruit,’ fluistert hij, ‘we moeten spinnen en weven. Een groot web,

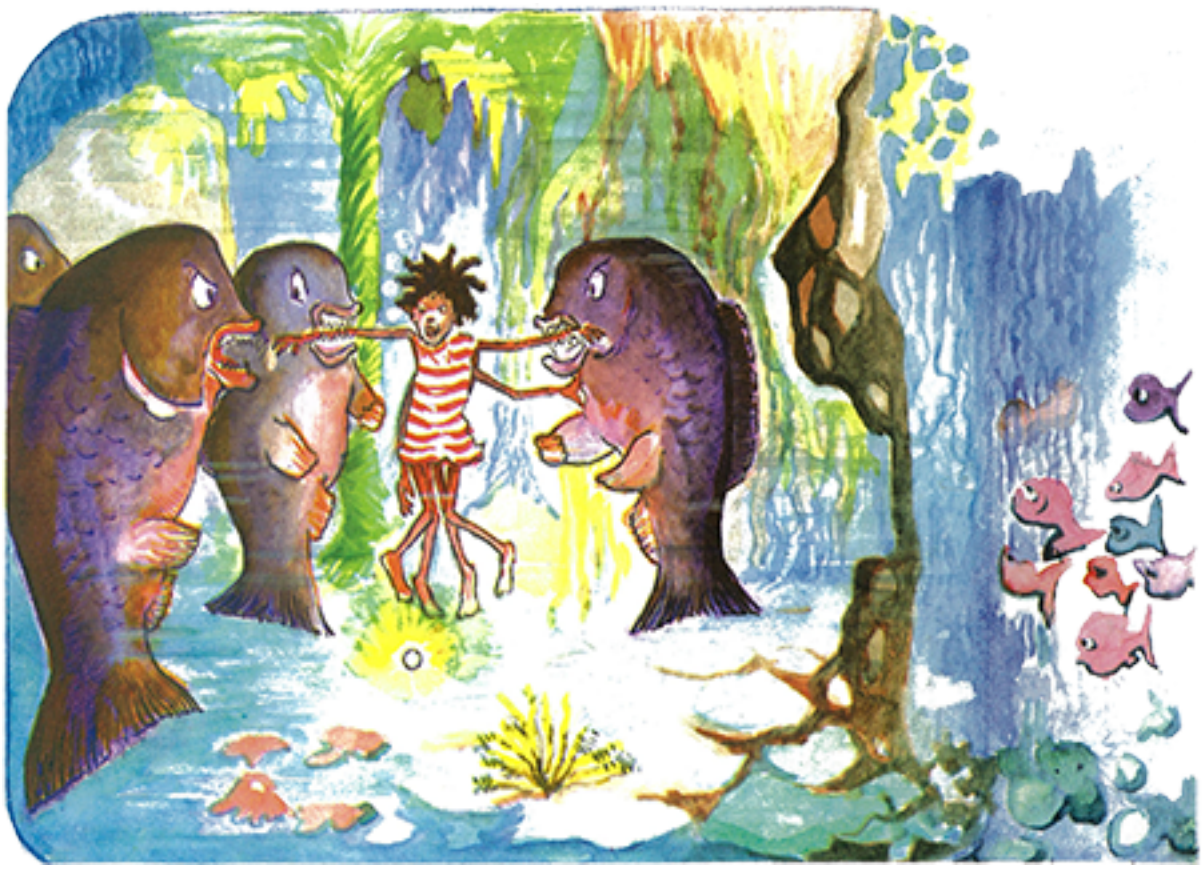

groot genoeg om Diklip en zijn kornuiten te vangen.'

Makuba haalt een klos spinnengaren uit de zak van haar schort. Ze wenkt de kinderen. Vliegensvlug gaan ze aan het werk. Binnen een paar tellen is het middelpunt gemaakt en elke seconde wordt het web groter.

B'Anansi knikt tevreden. Uit zijn zak haalt hij nog een kluwtje spinnendraad. Het plakkerig touw draait hij om de maansteen die ze uit het holletje hebben gehaald.

Intussen staat Jasmijntje doodsangsten uit. De pirentanden knijpen haar dunne armpjes bijna van haar lijf af. Diklip is woedend. 'Dit is jouw laatste kans,' schreeuwt hij. 'Als je nu niet zegt waar die maansteen is, scheuren we je in stukjes.'

Op dat moment gooit Anansi de maansteen in het mosveld. Jasmijntje ziet hem achter Diklip neervallen.

Zachtjes fluistert ze: 'Kijk daar.'

Met haar kinnetje wijst ze in de richting van de steen. Diklip draait zich om.

Wat is de maansteen toch mooi, helemaal gaaf en helderwit. Zijn licht golft naar de vissen en raakt ze even aan. Jasmijntje is vergeten. De steen heeft ze in zijn ban.

Achter elkaar zwemmen ze ernaartoe, maar net wanneer Diklip de steen wil oprapen, trekt B'Anansi aan het touw. Verbaasd ziet Diklip de steen aan zijn vin ontglippen. Hij probeert het weer. Mis! De steen springt weer een stukje verder.

De anderen proberen het ook, maar ze zijn niet snel genoeg. Woedend worden ze op die duivelse steen die maar niet op zijn plaats wil blijven liggen.

B'Anansi lacht grimmig en voert meedogenloos het tempo op. Hij lokt ze naar het plantengordijn. Met een laatste zwaai trekt hij de steen onder het gordijn door. De vissen duiken erachteraan.

'Nu!' roept B'Anansi.

Makuba en de kinderen gooien het net over de nietsvermoedende pirens. Heftig spartelend proberen ze zich te bevrijden maar de draden plakken vast aan hun lijven. Ze raken hopeloos verstrikt in het web.

Als ze geen vin meer kunnen verroeren, hangt B'Anansi het web op aan een uitstekende rotspunt.

'Laat dit een lesje voor jullie zijn,' zegt hij tegen de pirens.

Jasmijntje huilt tranen van blijdschap, terwijl ze haar zusters omhelst. Toetje en Prodomientje pakken hun parels uit de hopen knikkers en als de Anansi's de weg terug naar de Apoerakreek nemen, verlichten drie maanstenen hun pad.

Terug in de open lucht, zien ze de echte maan. Hij knipoogt en Jasmijntje gooit een kushandje omhoog.

Fientjolis bibbert. 'Brrr, wat ben ik nat.'

‘Hier, droge bladeren. Wrijf je ermee af,’ zegt Makuba. Even later vliegen de bladeren in het rond. De Anansi's schuren en poetsen elkaar op. Ook de maanstenen worden drooggewreven.

Jasmijntje voelt haar maansteen warmer worden. Ze legt hem tegen haar wang. ‘Hmm, lekker warm.’

‘Voel eens,’ zegt ze en ze legt de maansteen in Sjaki's hand.

Maar, dan plotseling... krak. Er komt een barst in de steen. ‘Wat gebeurt er?’ roept Fientjolis, die ook toekijkt.

De barst wordt steeds groter en dan klimt er een piepklein spinnetje uit. Hij zit helemaal onder het kleverige vocht uit de maansteen. Jasmijntje wast hem schoon met wat water uit de kreek. De spin is groen, zo groen als Moenna. Toch vindt Jasmijntje hem schattig.

‘Een babyspinnetje!’ roept ze. ‘Wat lief! Hebben jullie er ook een?’ Toetje en Prodomientje kijken met grote ogen naar hun maanstenen. En ja hoor, ook hun stenen barsten open.

Uit elk van de stenen kruipt er een groen spinnetje.

Makuba zucht.

Wat staat ons nu weer te wachten, denkt ze.

‘Vooruit,’ zegt ze tegen de kinderen, ‘nu gaat iedereen slapen, want morgen ... morgen gaan we terug naar de 81ste afslag.’

Ismene Krishnadath, ***B'Anansi keert terug naar de eenentachtigste afslag***

De tirannie van de brulapen

Luid zingend marcheert de familie Anansi over de weg die van Apoera naar de 81ste afslag gaat. Ze zijn er allemaal. Voorop loopt B'Anansi. Met een graspluim geeft hij de maat aan.

Achter hem komt Anansi Junior, die Ukkepuk aan zijn hand meetrekt. ‘Kom op! Marcheren Ukkepuk,’ roept hij tussen het zingen door.

Makuba is de vierde in de rij. Ze zwaait haar heupen op en neer, maar haar bovenlijf blijft keurig recht. Op haar hoofd heeft ze een bos ingi bakba, die ze van de bewoners van Apoera heeft gehad.

Dan komen de drie meisjes, Prodomientje, Toetje en Jasmijntje. Hun hoge stemmetjes schallen over de weg. Af en toe kijken ze vertederd neer op hun schouders. Daar liggen de babyspinnetjes te dommelen. Ze zijn zo klein, dat ze gemakkelijk een plaatsje op hun schouders konden

Ismene Krishnadath, *B'Anansi keert terug naar de eenentachtigste afslag*

krijgen. De meisjes hebben ze Pikin Noti, Pikin Toti en Pikin Froti gedoopt; kortweg Noti, Toti en Froti.

Fientjolis en Sjaki sluiten de rij. Allebei hebben ze twee stokjes, waarmee ze een vrolijk ritme slaan om het lied van de Anansi's te begeleiden.

De eenentachtigste afslag
is de mooiste plek op aarde.
Nergens anders dan
aan de eenentachtigste afslag
heeft het leven zoveel waarde.
a kupa am ak upa am
ami am bam bam

Weet je dat er daar
zomaar bananen groeien aan de bomen.
Echt 't is waar. Daar aan
de eenentachtigste afslag
is de wereld van mijn dromen.
a kupa am ak upa am
ami am bam bam

Vreedzaam, vredig, vredelievend
wonen daar van vele soort
de dieren saam. Daar aan
de eenentachtigste afslag.
Zonder ruzie, nooit een onvertogen woord.
a kupa am ak upa am ami am bam bam
aan de eenentachtigste afslag.

En nu komen wij!
Erbij! ERBIJ!
a kupa am
Bam bam!

‘Even schaften,’ roept B'Anansi.

Ze gaan aan de kant van de weg zitten. Makuba verdeelt de bacoven*. De meisjes voeren de slaperige spinnetjes wat bacovenmoes.

*Woordenlijst

Als ze heeft gegeten, kijkt Makuba om zich heen.

‘Valt het je niet op,’ zegt ze tegen B'Anansi, ‘dat het bos er een beetje troosteloos uitziet. De bomen hebben van die vergeelde bladeren en sommige zijn helemaal kaal.’ ‘Misschien heeft het de laatste tijd niet geregend,’ oppert B'Anansi.

Makuba's gezicht blijft bezorgd en B'Anansi begint nu ook op te letten. Ja, hij mist het frisse lichtgroen van jonge blaadjes.

Een zwerm vlinders fladdert over de weg.

‘Waar komen jullie vandaan?’ vraagt een grote vlinder met fluwelige gele vleugels, die aan de rand zijn afgezet met een wit zoompje.

‘Van Apoera,’ antwoordt B'Anansi.

‘Zijn daar nog bloemen?’ lispelt een blauwe vlinder met een oranje stip.

‘Ik dacht van wel,’ knikt B'Anansi.

‘Wat een rare vraag,’ merkt Makuba op, maar de vlinders horen haar niet. Ze fladderen weg, richting Apoera. De Anansi's marcheren door. Ze zingen niet meer, maar kijken steeds bezorgder om zich heen. Ze tellen steeds meer struiken, waarvan de bladeren aan de punt verschrompeld zijn.

‘Hebben ze de krullotenziekte,’ vraagt Fientjolis aan Sjaki. Hij haalt zijn schouders op. ‘Misschien, ik weet het niet.’ Hij wijst naar een boom, waarvan de bast grijze vlekken vertoont. ‘Die ziet er ook beroerd uit.’

Toetje blijft staan bij een slap hangende mistelstruik.

De dikke mistelnerven zijn nauwelijks zichtbaar onder de witte laag plakkerige luizenëieren, waarmee de bladeren en steel bedekt zijn.

B'Anansi schudt zijn hoofd. ‘Dit is geen goede zaak, famiri.’

‘Het bos lijkt wel ziek,’ zegt Jasmijntje ongerust.

‘Ik zou wel eens willen weten hoe het er thuis uitziet,’ denkt Anansi Junior hardop.

Zwijgend voeren de Anansi's hun tempo op, maar toch is het al aardig donker als ze de 81ste afslag inslaan.

De 81ste afslag is een zijweg van de drukke snelweg die loopt van Paramaribo naar Apoera. De 81ste afslag brengt je diep het bos in. De eerste vijf kilometer is de weg vlak en recht, maar dan begint hij te stijgen en te kronkelen om tenslotte te eindigen op de top van een

berg. De bewoners van de 81ste afslag noemen deze berg de Brulapenberg, omdat het de woonplaats is van een kolonie brulapen. De meeste andere dieren wonen langs het rechte stuk van de 81ste afslag, om geen last te hebben van het loeiende lawaai van de brulapen, dat juist in de nacht, wanneer iedereen wil genieten van zijn welverdiende slaap, op zijn luidst is.

De hut van de Anansi's staat zo'n twee kilometer het bos in. Zonder iemand te ontmoeten bereiken ze hun huisje. Het staat er nog precies zo als ze het hebben achtergelaten.

De Anansi's zijn moe en stoffig. Ze willen baden en slapen, maar als ze in de regenton kijken, blijkt deze leeg te zijn. Er zit niets anders op. Ongebaad zoeken ze hun slaapplaatsen op. Morgen zullen ze wel verder zien.

De zon is nog niet op, wanneer B'Anansi de volgende ochtend wakker wordt. Buiten hoort hij ruziënde stemmen. Hij zakt* uit zijn hangmat en stoot het raam open. Tot zijn verbazing loopt er een lange rij dieren langs zijn huis. Een pingo* en een bofroe schreeuwen kwaad tegen elkaar. *Woordenlijst *Woordenlijst

‘Je probeert alweer te boren*,’ roept de pingo.

‘Is niet waar,’ geeft de bofroe verontwaardigd terug. ‘Ik stond al hier, maar ik moest even weer naar huis, omdat ik mijn geld had vergeten. Vraag het maar aan Vrouw Mirafroiti*.’ *Woordenlijst

‘Niets mee te maken.’ De pingo stoot de bofroe uit de rij. ‘Weggegaan, plaats vergaan.’ *Woordenlijst

De bofroe snuift luid en zijn ogen worden rood van woede.

‘Hé, wat is er hier aan de hand?’

De dieren draaien zich om. B'Anansi staat in de deuropening van zijn huisje.

‘B'Anansi,’ roept Vrouw Mirafroiti verrast, ‘waar kom jij vandaan? We hebben je in geen maanden gezien.’

‘Ik was naar de maan,’ zegt B'Anansi.

‘Naar de maan? Wat is dat voor een vreemde tori?’ vraagt de pingo ongelovig.

‘Kom in de rij, dan kan je ons er alles van vertellen,’ zegt Vrouw Mirafroiti. Ze doet een stap naar achteren zodat er een opening ontstaat tussen haar en de anamoe* , die voor haar staat. Als B'Anansi aarzelt, trekt ze hem snel tussen hen in, want de rij schuift naar voren. De bofroe maakt van de gelegenheid gebruik om voor B'Anansi te gaan staan. *Woordenlijst

‘Nou vertel op,’ zegt Vrouw Mirafroiti.

B'Anansi weert de nieuwsgierige miereneetster met zijn hand af. ‘Vertellen jullie mij liever wat er hier aan de hand is. Waarom staan jullie om vijf uur 's ochtends in de rij?’

Even is het stil. Vrouw Mirafroiti zwaait zenuwachtig met de emmer die ze in haar hand heeft. De pingo kijkt schichtig om zich heen.

Dan zegt hij tegen de anderen: ‘Hij weet het nog niet. Hij was al weg toen Generaal Babibber terugkwam.’

B'Anansi valt van de ene verbazing in de andere. ‘Generaal Babibber? Wie is dat nou weer?’

‘Ssst,’ fluistert de anamoe. ‘Niet zo luid. Straks hoort hij het nog.’

‘Generaal Babibber is de baas van de brulapenkolonie, die op de berg woont,’ zegt de bofroe. ‘Hij is hier geboren, maar hij heeft jaren in het buitenland gewoond. Niet zo lang geleden kwam hij terug. Hij wilde de brulapen tot de rijkste en machtigste dieren van het bos maken en dat is hem gelukt ook.’ De bofroe lacht wrang. Het is B'Anansi nog niet helemaal duidelijk. ‘Hoe heeft hij dat dan gedaan?’ vraagt hij verder.

‘Je weet toch dat er een kreek ontspringt op de Brulapenberg,’ vervolgt de anamoe het verhaal van de bofroe.

‘Ja,’ antwoordt B'Anansi, ‘de Brulapenkreek.’

‘Onder leiding van Babibber hebben de brulapen een sluis gebouwd aan de voet van de berg. Elke dag gooien ze een wit poedertje in het water dat uit de sluis stroomt, waardoor het onbruikbaar wordt. Geen dier en geen plant verdraagt het vergiftigde water. We zijn nu verplicht het water van vóór de sluis te gebruiken, maar dat deel van de kreek staat onder controle van Generaal Babibber en zijn brulapen. Voor elke emmer water moeten wij betalen, en flink ook.’

‘Al mijn zuurverdiende geld gaat eraan op.’ Vrouw Mirafroiti trekt haar lippen samen tot een nauwe streep. Wat haat ze de brulapen!

De rij komt weer in beweging en de dieren schuifelen een paar passen naar voren. Als ze stilstaan, draait de bofroe zich weer om. ‘En dat is nog niet alles. De bomen zijn ziek en de bloemen gaan dood. De bladeren en de bosvruchten zijn oneetbaar geworden. Het vergiftigde water heeft ook hen aangetast.’

Nu herinnert B'Anansi zich de vlinders en nu begrijpt hij hun rare vraag.

‘Hoe eten jullie dan?’ vraagt hij ontzet. Zijn maag knort trouwens al. Hij heeft sinds gisteren niet meer gegeten. ‘Kopen natuurlijk,’ zegt de bofroe, ‘van de brulapen, want op hun berg is nog alles gezond.’

‘Maar waar halen jullie het geld vandaan?’ Het raadsel wordt steeds groter voor B'Anansi.

De pingo schudt spottend zijn hoofd. ‘Heb je het nog niet begrepen B'Anansi. Ik dacht nog wel dat spinnen zo slim waren. Daar zorgen de brulapen ook voor. Straks, wanneer het licht wordt, gaan wij aan het werk op de berg. Om wat geld te kunnen verdienen, laat Babibber ons zijn velden bewerken.’

‘En de barakken schoonmaken,’ voegt Vrouw Mirafroiti eraan toe.

‘Vergeet het houthakken niet,’ zegt de bofroe.

‘En ik moet steeds maar vuile kleren wassen,’ klaagt de anamoe.

B'Anansi is diep geschokt. ‘Dat is je reinste uitbuiterij.’ Ondertussen zijn ze aangekomen bij de sluis.

Eén voor één geven de dieren hun geld af aan de twee brulapen die de wacht houden. Daarna mogen ze hun emmers en flessen vullen.

Vrouw Mirafroiti duwt B'Anansi een stuiver in de hand. ‘Hier, daar mag je vast wel een slokje van drinken.’

B'Anansi buigt zich over de kreek en neemt een flinke teug. Met zijn natte handen verfrist hij zijn gezicht, maar wanneer hij nog een teug wil nemen, trekt een brulaap aan zijn hemd.

‘Hallo jij, als je meer wilt, moet je meer betalen.’

B'Anansi trekt zich los. ‘Ik heb geen geld,’ zegt hij.

De aap haalt zijn schouders op.

‘Daar heb ik geen boodschap aan.’

‘Stuur hem naar de generaal,’ zegt de andere aap. ‘Misschien heeft hij nog een baantje voor hem.’

Hij wijst naar het pad, dat de berg opkronkelt. ‘Zijn kantoor is op de top van de berg.’

Er zit niets anders op voor B'Anansi. Een beetje bang, maar toch ook nieuwsgierig, loopt hij het pad op. Boven aangekomen, ziet hij dat hij niet de enige is die werk zoekt. Voor het kantoor van Generaal Babibber staan al enige dieren te wachten. B'Anansi sluit zich aan bij de rij. Er wordt nauwelijks gesproken, want het kantoor wordt bewaakt door een aantal stevig gebouwde, nors kijkende brulapen.

Na een half uur wachten mag B'Anansi naar binnen. Generaal Babibber zit achter een enorm mahoniehouten bureau. Het bureau is zo glad gepolijst, dat je het zwart behaarde gezicht van Babibber erin kunt zien spiegelen. ‘Deze heet B'Anansi. Hij is pas gearriveerd en zoekt werk,’ zegt de wacht, die B'Anansi naar binnen heeft geleid.

Generaal Babibber knikt. ‘Wat kan je zoal,’ vraagt hij aan B'Anansi.

B'Anansi gaat rechtop staan. ‘Heer Generaal,’ zegt hij beleefd, ‘ik ben van vele markten thuis, maar mijn enige en echte beroep is dat van genezer. Wordt uw lichaam gekweld door ondraaglijke pijnen, dan moet u bij B'Anansi zijn. Kan u niet in slaap komen of heeft U angstige dromen, dan is B'Anansi de man die U helpen kan. Vindt u dat het niet gaat of denkt u dat iemand u naar het leven staat...’

Generaal Babibber springt op. ‘Wat zeg je daar!’

‘Ja, ja,’ knikt B'Anansi terwijl hij de generaal met zijn hand gebaart om rustig te blijven, ‘een man van Uw positie moet er rekening mee houden dat hij benijd wordt door menig man of vrouw. Vele grote leiders zijn door jaloerse tovenarij ten val gebracht.’

‘Genoeg!’ brult Generaal Babibber. Hij slaat met zijn vuist op de tafel.

De grond trilt onder B'Anansi's voeten en hij merkt dat hij staat te beven. Toch slaagt hij er nog in, weliswaar met een piepstemmetje, naar voren te brengen: ‘Generaals kunnen nooit voorzichtig genoeg zijn.’

‘Ik heb hier alles onder controle,’ dondert de stem van Babibber weer. ‘Vooruit, neem hem mee!’

Haastig grijpt de wacht B'Anansi bij de arm en trekt hem naar buiten.

Het schemert al als B'Anansi laat in de middag naar huis sjokt. Wat is hij moe! Wat hebben de brulapen hem laten werken! Er scheen geen einde te komen aan de bedden die hij moest opmaken. Op een gegeven ogenblik was hij van pure vermoeidheid zelf op een bed gekropen en in slaap gevallen. Helaas was dat van korte duur, want nauwelijks waren zijn ogen toegevallen, of de luide knal van een brulapenzweep deed hem weer wakker schrikken en haastig doorgaan met zijn werk. Toen hij eindelijk bij het laatste bed was aangekomen, stonden daar emmers, dweilen en schrobbers klaar om de vloeren te poetsen. Mistroostig plaatst B'Anansi zijn ene voet voor de andere. Zijn huis lijkt zo ver weg. Toch moet hij er al bijna zijn. Ja, gelukkig, nu kan hij het al zien.

Maar wat is dat? Hij hoort iemand huilen. B'Anansi vergeet zijn vermoeidheid een beetje en versnelt zijn pas. De deur staat open. Hij ziet Makuba met haar hoofd op de armen over de tafel liggen.

‘Makuba, wat is er?’ roept hij geschrokken.

Makuba's gezicht is nat van tranen, maar als ze B'Anansi ziet, uit ze een vreugdekreet. Ze rent op hem af en omhelst hem tot hij buiten adem is. ‘Ik dacht dat ze jou ook hadden opgepakt,’ huilt en lacht ze tegelijk.

B'Anansi brengt Makuba weer naar haar stoel en laat haar plaats nemen. ‘Vertel nu eens rustig wat er aan de hand is,’ zegt hij.

Makuba haalt diep adem en veegt met de rug van haar hand haar gezicht droog. ‘Bofroe kwam vanmorgen langs om te zeggen dat je werk was gaan zoeken op de berg en dat we tegen betaling water konden krijgen van de brulapen. De kinderen wilden wel eens zien of ze niet gewoon konden baden in de kreek en met zijn allen zijn ze toen naar de sluis gegaan. Ze zijn de hele rij gepasseerd en zomaar, zonder te vragen in de kreek gesprongen. Toen één van de brulapen Anansi Junior eruit wilde trekken, heeft hij hem zo'n stomp in zijn maag gegeven, dat hij bewusteloos neerviel. De dieren in de rij vonden het prachtig en ze begonnen hun emmers en flessen te vullen zonder ook maar een cent af te geven aan de overgebleven brulaap. Die is toen op de vlucht geslagen. Dat dachten ze tenminste, maar later bleek dat hij versterking was gaan halen. Nog geen kwartier later kwam hij terug met wel twintig van de ruigste brulapen. Het werd een heel gevecht - zeker vijf brulapen raakten zwaar gewond - maar tenslotte slaagden de brulapen er toch in de kinderen en nog wat andere dieren gevangen te nemen. De rest is op de vlucht geslagen.’

Makuba begint weer te huilen. Troostend wil B'Anansi zijn arm om haar schouders leggen, maar plotseling schieten er een aantal groene lichtflitsen door de kamer. Er klinkt een jammerkreet. B'Anansi's hart slaat twee tellen over en met een gil springt hij op Makuba's schoot. Een van de lichtstralen blijft op hen rusten en langzaam neemt hun huid een groene lichtgevende kleur aan.

‘Makuba, wat gebeurt er?’ B'Anansi trilt van angst.

Ondanks haar tranen, schiet Makuba in de lach.

‘Ik weet het niet B'Anansi, maar haal je billenbotten van me af. Dan kunnen we op onderzoek uitgaan.’

Voorzichtig glijdt B'Anansi van Makuba's schoot. Hij doet een paar stappen naar voren. Alle lichtstralen volgen hem en omhullen zijn figuur. B'Anansi lijkt wel een lopende neonlamp.

Er klinkt weer een klaaglijk geluid.

‘Wacht,’ roept Makuba.

B'Anansi staat stokstijf. De lichten verblinden hem.

Voor Makuba is nu duidelijk zichtbaar waar de stralen vandaan komen. Ze slaat tegen haar hoofd. ‘Mijn gunst!’ Ze haast zich naar de hangmat.

‘Poti*, het zijn de maankindjes. Ze geven licht.’

Ja, het is werkelijk waar. Net als de maanstenen, geven ook de spinnen licht. Het licht van hun huid is mat en zachtgroen en als ze hun ogen sluiten, valt het eigenlijk nauwelijks op. Maar hun ogen staan nu wijd open en de stralenbundels die daaruit stromen zijn van een glanzende, verblindende, felgroene kleur.

*Woordenlijst

‘Arme schatjes,’ zegt Makuba en ze plukt Noti, Toti en Froti van de rand van de hangmat, waaruit ze proberen te kruipen.

‘De kinderen hadden ze meegenomen naar de kreek, maar tijdens het gevecht heeft iedereen ze over het hoofd gezien. Ik heb ze onder een blad gevonden. Ze huilden zo. Toen we weer thuis waren, heb ik ze in de hangmat gelegd om van de schrik te bekomen.’

B'Anansi gaat naar de spinnen toe. Hij aait Noti over zijn kale kop. ‘Stil maar kleintjes,’ zegt hij. ‘Jullie bazinnetjes zullen heel gauw weer vrij zijn. Dat verzeker ik jullie, zowaar ik B'Anansi, hun vader, ben.’

Dan keert hij zich weer naar zijn vrouw. ‘Makuba, ik durf het haast niet te vragen, maar heb je soms wat te eten voor ons?’

Makuba springt op. ‘Die lieve Vrouw Mirafroiti heeft cassavedokun* voor ons gebracht en een kannetje thee.’ *Woordenlijst

Ze haalt een in een doek gebonden schaal, een kleine thermoskan en vijf kleine kalebaskommetjes tevoorschijn. De schaal is gevuld met kleine pakketjes van in bananenbladeren gewikkelde dokun. Makuba maakt drie pakketjes open en geeft elk van de spinnetjes één. Een zoete kaneelgeur vult de kamer. In de kommetjes schenkt Makuba voor iedereen een beetje thee uit de thermoskan. Dan is alleen het geluid van malende kiezen en smakkende lippen te horen. Iedereen smult.

Als B'Anansi zijn thee op heeft gedronken, kijkt hij een poosje zwijgend naar de kleine spinnetjes.

Toti heeft zijn kommetje omver getrokken en probeert nu de thee op de tafel met zijn tong op te slurpen.

Makuba helpt Noti drinken door kleine beetjes in zijn mond te gieten. Alleen Froti lukt het zijn kommetje thee zelf met zijn spinnenhandjes op te tillen.

Als de laatste kruimeltjes op zijn en de tafel is schoongeveegd, schraapt B'Anansi zijn keel. Met een samenzweerderig gezicht wenkt hij de anderen dichterbij.

‘Luister naar mijn plan,’ fluistert hij.

De groene spinnenogen richten zich op B'Anansi en weer lijkt het alsof zijn lichaam is omgeven door groene vlammen. Ditmaal slaat hij er geen acht op.

Lange tijd blijven de koppen bij elkaar gestoken. Dan is het plan voor iedereen duidelijk.

Makuba staat op. ‘Laten we gaan,’ zegt ze, terwijl ze haar vuist balt, ‘we zullen die Babibber een lesje leren.’ Ze haasten zich door het donkere bos naar de Brulapenberg. Daar sluipen ze op hun tenen naar de grote slaapzaal. De wachten zitten verveeld een sigaretje te roken voor de deur, die op een kiertje staat. Binnen is het donker en slechts hier en daar is het gesnurk van een brulaap te horen.

Toti, Noti en Froti kruipen door een openstaande shutter* naar binnen. Als B'Anansi ‘Nu!’ roept, snerpen ze zo luid, dat het zeker ook op de maan te horen moet zijn. *Woordenlijst De brulapen zijn op slag wakker en de wachten stormen naar binnen. Groene lichtflitsen schieten heen en weer en de eerste wacht wordt getroffen door een straal. De brulapen in bed zijn eerst verlamd van schrik. Dan ontstaat er paniek. Ze beginnen te brullen. Hun geloei mengt zich met het hoge, zenuwslopende gejammer van

Ismene Krishnadath, ***B'Anansi keert terug naar de eenentachtigste afslag***

de maanspinnetjes. De brulapen proberen massaal de deuren te bereiken. Stompend, duwend en over elkaar lopend lukt het ze buiten te komen.

Het oorverdovende lawaai alarmeert de rest van het kamp. Generaal Babibber en zijn staf komen haastig aangemarcheerd. Noti, die intussen weer naar buiten is gekropen, richt zijn straal op hem. De generaal wordt groen. Zijn stafleden gillen vol afschuw en de naar buiten gestormde brulapen vluchten terug naar de slaapzaal. Een tiental blijft vertrapt voor de deur liggen. De apen binnen verschuilen zich onder bedden, in kasten, of ze klampen zich aan elkaar vast.

Sommigen houden hun handen voor de ogen, om maar te ontsnappen aan de angstaanjagende gillen en lichten. Anansi fluit. Dat is het teken om de aftocht te blazen. Het is genoeg geweest voor vanavond. De schrik zit er flink in bij de brulapen.

De volgende morgen is het hele bos op de hoogte van de gebeurtenissen van de afgelopen nacht.

Fluisterend vertellen de dieren elkaar dat de brulapen aangevallen zijn door groene geesten.

‘Goed voor ze,’ bromt de bofroe met een gemeen lachje. ‘Het moeten bosgeesten zijn,’ zegt B'Anansi onschuldig. ‘Die zijn zeker boos omdat de planten en bomen doodgaan.’

Als een lopend vuurtje verspreidt zich dan het gerucht dat de brulapen gestraft zijn, omdat ze het bos vergiftigd hebben met het ondrinkbare water uit het deel van de kreek voorbij de sluis.

Als B'Anansi Generaal Babibbers kantoor schoonmaakt, valt het hem op dat de generaal nerveus is. Verschillende malen is het alsof hij B'Anansi wil aanspreken, maar op het laatste moment slikt hij zijn woorden weer in.

Pas wanneer B'Anansi zijn vuilnisblik leegt in de prullenmand en aanstalten maakt om de kamer te verlaten, vindt Generaal Babibber de moed om hem de vraag te stellen, die hem al de hele ochtend kwelt.

‘Zeg B'Anansi, kan jij ook geesten bezweren?’

Langzaam draait B'Anansi zich om. Onderzoekend kijkt hij de generaal aan.

‘Geesten, hoe bedoelt U, generaal?’

‘Nou,’ antwoordt de generaal ongeduldig, ‘je weet wel, luchtgeesten, aardegeesten, watergeesten... bosgeesten.’ ‘Hebt U daar last van?’ vraagt B'Anansi weer.

‘Ik? Welnee, hoe kom je daar nou bij. Ik heb alles onder controle,’ lacht Babibber een beetje gemaakt.

‘Gelukkig maar,’ zucht B'Anansi, ‘want geesten zijn niet gemakkelijk, vooral die bosgeesten. De persoon die ze lastigvalt, is nog niet jarig.’

Babibbers lip begint zenuwachtig te trekken. ‘Wat... wat kan je doen tegen die bosgeesten?’ vraagt hij schor.

B'Anansi kijkt Babibber diep in de ogen. Dan zegt hij nadrukkelijk: ‘Niets, helemaal niets.’

Hij pakt zijn bezem op en laat een bibberende Generaal Babibber achter.

Drie weken achter elkaar laat B'Anansi de spinnetjes prikakties uitvoeren. De ene keer jagen ze de apen de stuipen op het lijf met jammerkreten, dan weer laten ze geheimzinnige lichtstralen rondflitsen. De manschappen van Babibber worden zo zenuwachtig, dat ze 's nachts geen oog meer dichtdoen.

Overdag zijn hun ogen rood en gezwollen. Gapend houden ze toezicht op het werk van de andere bosdieren. Bofroe vertelt opgetogen aan Makuba dat het hem gelukt is een grote zak awarra's* mee te nemen, omdat de wacht van vermoeidheid onder een boom in slaap was gevallen. *Woordenlijst

De derde week liggen overal op de berg slapende apen. Generaal Babibber loopt wanhopig rond en probeert tevergeefs zijn mannetjes wakker te schudden. Zijn belangrijkste stafmedewerker opent even een lodderig oog, maar laat dan zijn hoofd weer op zijn borst zakken. Hij snurkt verder. Kwaad geeft Babibber hem een schop.

B'Anansi's bosvrienden leggen massaal het werk neer. Iedereen zoekt op de velden naar vruchten en groenten om naar huis te brengen. Het kantoor van Generaal Babibber is vervuild en zijn mahoniehouten bureau is dof. De generaal is de enige aap die nog op zijn benen kan staan.

Ten einde raad richt hij zich tot B'Anansi.

‘B'Anansi, grote genezer, wat kan je doen om ons van die verschrikkelijke bosgeesten af te helpen? Ze tiranniseren het hele bos. Ik heb er heel wat voor over om van ze af te komen. Heel wat..., wat zeg ik..., ik zou er alles voor overhebben om van ze af te komen.’

B'Anansi spitst de oren. ‘Alles?’ vraagt hij.

‘Ja, alles,’ knikt Babibber.

‘Goed dan. Geef me het witte poeder waarmee je het water vergiftigt.’

‘Wat!’ schreeuwt Babibber. ‘Dat nooit!’

B'Anansi haalt de schouders op. ‘Dan niet,’ zegt hij en keert Babibber de rug toe.

‘Wacht!’ roept Babibber. B'Anansi doet net of hij hem niet hoort.

‘Jo*, ellendige geestenbezweerder,’ sist de generaal tussen zijn tanden door. Hij heft een gebalde vuist op, maar als hij het doffe bureau ziet, weet hij dat hij geen *Woordenlijst

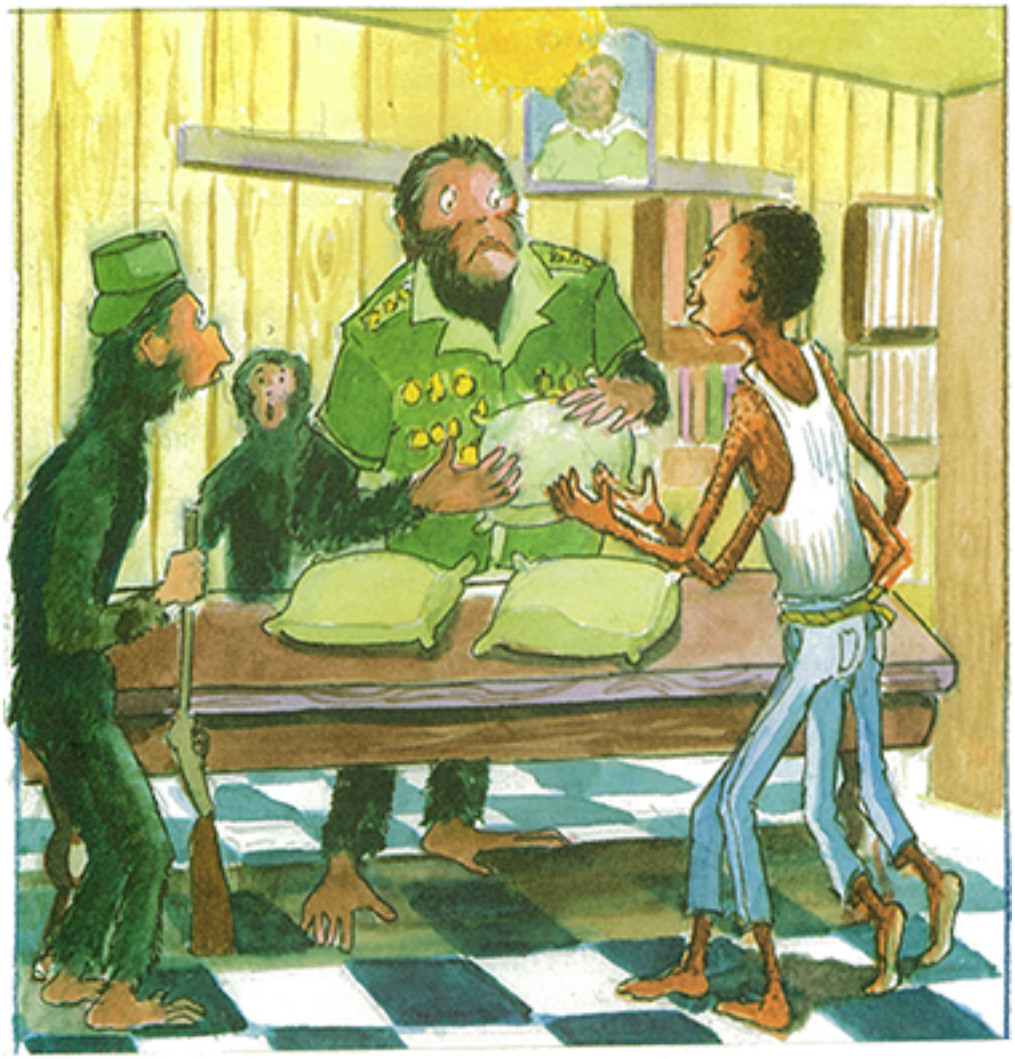

keus heeft. Zijn arm valt machteloos op het tafelblad. ‘Wacht,’ smeekt hij haast. Hij loopt B'Anansi achterna, grijpt hem bij de arm en sleurt hem mee naar de enorme stoel achter het bureau. De generaal klapt de zitting omhoog en zie: in de stoel, onder het zitvlak, is een kastje gebouwd, waarin drie zakken poeder liggen. ‘Hier!’ Babibber duwt de zakken in B'Anansi's armen. ‘Help me nu van die bosgeesten af.’

‘Vannacht,’ zegt B'Anansi. ‘Vannacht zullen de geesten je vertellen wat te doen.’

Met de zakken in zijn armen rent B'Anansi de berg af. Thuis aangekomen strooit hij hun inhoud in het vuur, dat Makuba net had aangestoken om de zoete patatten*, die ze op de berg had gevonden, te koken. ‘Vannacht,’ zegt B'Anansi tegen Makuba, ‘zullen we de kinderen redden.’

*Woordenlijst

Het is middernacht als B'Anansi, Makuba en de spinnetjes zich naar de vertrekken van generaal Babibber en zijn staf begeven. Het is stil daar.

Zou hij gevlucht zijn? schiet het door B'Anansi's hoofd. Hij rent tot vlak voor de gesloten deur. ‘Schijnen,’ wenkt hij de spinnetjes. Drie paar lichtgevende ogen richten zich op de achtpotige spin. B'Anansi verandert in een groenharig monster, omgeven door een griezelige gloed. Hij trapt de deur open.

‘Babibber, waar zit je!’ roept hij met een holle spookstem. Hij loopt met grote, langzame passen de kamer binnen. Dan ziet hij Babibber en zijn staf. Even schiet B'Anansi bijna in de lach. Ze liggen met zijn vijven onder het grote tweepersoonsbed van de generaal.

‘Baaaabiiiibberrrr, kommmm te...voorrrrschijnnnn,’ dreunt de stem van B'Anansi.

Trillend over zijn gehele lichaam, kruipt de generaal onder het bed vandaan.

Toti laat een ijzingwekkende gil horen. Zelfs B'Anansi's haren rijzen ten berge. Babibber zakt als een hoopje ellende in elkaar. ‘Jouw... tijd... is... gekomen...,’ zegt B'Anansi langzaam met een zware, verdraaide stem.

‘Maak dat je wegkomt en neem al je soortgenoten met je mee. Ik wil jullie nooit meer zien.’

Generaal Babibber blijft onbeweeglijk liggen, maar de stafleden komen aarzelend onder het bed vandaan. Ze grijpen Babibber onder de oksels en slepen hem naar buiten. Daar geeft één van ze Babibber een flinke klap in

het gezicht. ‘Als je niet opstaat, laten we je hier liggen,’ snauwt hij.

Kermend staat Babibber op.

De stafleden zetten het op een lopen. Generaal Babibber kijkt even achterom, maar als B'Anansi zijn groene hand naar hem uitstrekt, gaat hij met een vaart de anderen achterna.

Het laatste wat B'Anansi van hem ziet is zijn zwaaiende grijpstaart als hij in een boom klimt en zich van tak tot tak een weg zoekt door het bos.

Langzaam wordt het stil. De brulapen zijn verdwenen. Makuba, B'Anansi, Noti, Toti en Froti zoeken het terrein af tot ze een hok, helemaal verscholen tussen de bomen ontdekken, waar de kinderen gevangen zitten. Met een stevige tak forceert B'Anansi de deur. Huilend en lachend tegelijk omhelzen de Anansi's elkaar.

Dan gaan ze samen terug naar hun huisje. Voordat ze in slaap vallen, knipoogt B'Anansi nog tegen de spinnetjes. ‘Zei ik jullie niet dat ik jullie bazinnetjes zou bevrijden,’ lacht hij.

De jaren gaan voorbij. De bosbloemen bloeien weer en frisse nieuwe bloemblaadjes vervangen de oude. Er is vrede in het bos en genoeg te eten en te drinken voor iedereen. Natuurlijk is er wel eens een kleine onenigheid, maar die is altijd weer snel bijgelegd, want de dieren houden meer van feesten dan van vechten. Van de brulapen heeft niemand ooit weer iets gezien.

Alleen dieren die zich heel diep het bos in wagen, horen 's nachts wel eens, heel in de verte, een geluid dat op het gebrul van een troep brulapen lijkt. Ze versnellen dan hun pas en haasten zich terug naar de veilige wereld van de eenentachtigste afslag.

Woordenlijst

Anamoe- Boshoender
Anisa- gevouwen hoofddoek
Awarra- Oranjekleurige noot
Ay mi masra- Lieve God
Bacoven- Bananen
B'Anansi (Ba Anansi)- Meneer Anansi
Baya- Ach
Bofroe- Tapir
Boren- Voorkruipen
Cassave- Eetbare knol
Cassavedokoen- Zoete lekkernij gemaakt van geraspte cassave en kokosnoot
Famiri- Familie
Fientjolis- Magere Jolis
Heri Heri- Maaltijd van aardvruchten en gezouten vis
Hij zakt uit zijn hangmat- Hij stapt uit zijn hangmat
Hosselen- Heel veel moeite doen
Jo- Jij
Kawfrei- Horzel
Mirafroiti- Miereneter
Piepen- Loeren
Pikin- Klein; kind
Pingo- Bosvarken
Piren- Roofvis (Piranha)
Poti- Och arme
Prodomientje- Mientje die altijd mooi wil zijn
San- Uitroep van verrassing of verwondering
Shutter- Glazen jaloezie
Tori- Verhaal
Vliegenkast- Kast met een deur van fijn gaas, waarin eten bewaard wordt.
Zoete patat- Aardvrucht